

S.Urbelienė,
„Aukuro“ vid. m-klos psychologė
I.Gedvygienė
direktorius pavaduotoja

Vaikų emocinio intelekto ugdymas

Kelmės „Aukuro“ vidurinė mokykla kartu su Kelmės rajono savivaldybės suaugusiųjų mokymo centru organizavo metodinę-praktinę konferenciją „MOKYKLOS IR ŠEIMOS VAIDMUO VAIKO EMOCINIO INTELEKTO UGDYMU“. Konferencijos tikslas – ugdyti vaiko emocinį intelektą plėtojant šeimos ir mokyklos bendradarbiavimo galimybes, pasidalinti sėkminga patirtimi, kaip ugdyti vaiko gyvenimiškus įgūdžius, gebėjimą save suvokti, kontroliuoti, motyvuoti ir užjausti kitus.

Konferenciją pradėjo „Aukuro“ vidurinės mokyklos direktorė A.Zavadskienė. Ji pasidalijo mintimis apie mokyklos ir šeimos vaidmenį ugdant vaiko emocijas ir pasveikino konferencijos dalyvius.

Konferencijoje dalyvavo Švietimo skyriaus vedėja I. Janušienė ir „Swedbanko“ Kelmės skyriaus valdytojas A. Steponkevičius .

I. Janušienė kalbėjo apie emocinio intelekto ugdymo svarbą mokyklos gyvenime ir palinkėjo konferencijos dalyviams turiningo darbo. A. Steponkevičius pasveikino visus susirinkusiuosius ir pasidžiaugė į konferenciją atvykusiais tėvais, nes vaikas emocinio ugdymo pamokas pirmiausia gauna šeimoje.

Mokyklos psychologė S. Urbelienė pabrėžė, kad ugdyti vaiko emocinį intelektą - tai mokyti juos spręsti emocines problemas, reaguoti pozityviai, kada vaikai išgyvena neapykantą, liūdesį, baimę ar kitas negatyvias emocijas, pripažinti negatyvius jausmus kaip dalį žmogiškojo gyvenimo, sunkias situacijas naudoti kaip galimybę mokyti vaikus svarbių elgesio strategijų ir nustatyti su jais artimesnius santykius. Emociškai ugdomi vaikai rečiau serga įvairiomis ligomis, mažiau agresyvūs, labiau ramūs ir stabilūs sunkiose situacijose, lengviau susitvarko su jausmais ir greičiau nusiramina. Jų mokymosi rezultatai aukštesni, santykiai su bendraamžiais geresni negu vaikų, kurių emocinis intelektas neugdomas.

Darbą sekcijoje tėvams pradėjo „Kelmės krašto“ televizijos laidų redaktorė J. Skeberdienė. Ji pristatė TV laidų ciklą „Šeimos autoritetas“. Laidoje „Gausi šeima“ autorė pasakojo apie vaikų darbinį ugdymą šeimoje, tradicijų ir papročių perdavimą iš kartos į kartą. Kitoje laidoje „Reikalingi abu“ su didžiuliu susidomėjimu tėvai stebėjo darnią S. ir D. Zavadskų šeimą, kurioje gražiai auklėjami du jų pačių vaikai ir dar du įvaikinti.

Apie vaiko emocinės savijautos sąsajas su elgesio problemomis kalbėjo Prevencijos poskyrio I.e viršininko pareigas V. Ancikevičienė. Ji teigė, kad netinkamas vaiko elgesys ir bendravimo sunkumai dažniausiai atsiranda dėl nemalonių situacijų bei ginčų namuose, įtemptų santykių ir tėvų skyrybų.

Kelmės šeimos centro vadovė R. Blinstrubienė prisistatė kaip trijų dukrų mama ir kalbėjo apie šeimos ir mokyklos bendradarbiavimą kuriant pageidaujamo elgesio taisykles ir moralines vertybes. Ji paskleidė savo patirtį apie dukrų elgesio ugdymą pagal psychologės RUTH PETERS knygoje „Nebijokite drausminti vaikų“ pateiktas rekomendacijas. Šeimos centro vadovė akcentavo, kad mokykla ir šeima turi bendrą tikslą - išugdyti tris vaiko pagrindines tobulo charakterio savybes: išklausymas, paklusimas ir nuolankumas. Ji sakė, kad: „Tėvų ir ugdytojų rankose yra vaiko elgesio rakteliai! NEBIJOKITE DRAUSMINTI VAIKŲ, nes Jūs atsakingi už vaiko auklėjimą, todėl valdykite situaciją!“

„Kražantės“ pagrindinės mokyklos mokytoja A. Ispiryan kalbėjo apie tėvų ir vaikų konfliktus ir jų sprendimo būdus. Ji teigė, kad konfliktai neišvengiami, jie yra natūrali, neatsiejama mūsų kasdienio gyvenimo ir santykių su kitais dalis. Jie kyla dėl žmonių įvairumo

ir asmenybių nesuderinamumo. Konfliktus gilina nesusipratimai ir santykių neišsiaiškinimas, nesąžiningumas, nuostatos, nesugebėjimas nustatyti ribų, menkinimas, ignoravimas ir kiti dalykai. Norint išvengti destruktivaus konflikto, būtina pakeisti savo požiūrį į situaciją ir elgesį joje (tai nelengva) bei paveikti oponento elgesį (o tai padaryti dar sunkiau).

Tytuvėnų gimnazijos specialioji pedagogė ir logopedė E. Gudauskienė, pristatė stendinį pranešimą „Bendradarbiavimas, tolerancija, - geros emocinės savijautos, tinkamo elgesio pagrindas. Tai gimnazijos mokinių pasiruošimas, dalyvavimas ir refleksija šalies mokinių kūrybinių darbų konkurse – projekte „Galiu aš, gali ir tu“. Specialistė, ruošdama mokinius konkursui, siekė lavinti vaiko savivoką, savitvardą, atjautą, spręsti konfliktus, bendrauti ir bendradarbiauti bei ugdyti toleranciją.

„Aukuro“ vidurinės mokyklos pradinių klasių mokytoja S. Rimkuvienė pristatė smurto prevencijos programą „Antrasis žingsnis“. Programos tikslas - mažinti vaikų agresyvių elgesį, mokyti vaikus susitvarkyti su savo jausmais, atsispirti impulsyviam elgesiui, spręsti konfliktus, susitvarkyti su problemomis ir suprasti savo elgesio pasekmes. Programos esmė - padėti vaikams pasiekti sėkmę moksle bei gyvenime. Dalyvaujantys šioje programoje vaikai ugdomi tris pagrindinius socialinius gebėjimus - empatiją arba atjautą, impulsų kontrolę bei problemų sprendimo ir pykčio valdymą. Mokytoja pabrėžė, kad lemiamą vaidmenį vaiko socialinių ir emocinių įgūdžių raidai vaidina tarpusavio santykiai šeimoje.

Docentė L.Navickienė kalbėjo apie nenutrūkstamo lavinimosi asmeninę reikšmę. Kiekviena diena – tai pamoka, metai – vienos klasės baigimas, o visas gyvenimas – mokykla. Tad nereikėtų joje sėdėti tuščiai, idant Mokytojo Laikas turėtų už ką vertinti... Harmonijos pasaulyje ir žmoguje turėtų būti dermė. Spręsti dilemą, kaip būnant senam kūnu, išlikti jaunam savo siela, nors ir slegiamam senatvės naštos, sugebėti be paliovos giedoti skaisčią gyvenimo giesmę. Docentė užsiminė, kad labai svarbu šeimos tradicijos ir šventės. Tuo ugdoma atsakomybė prieš savo šeimą, giminę. Šeimos narių tarpusavio meilė gali daryti stebuklus, nes širdies šilumos jokie ledai surakinti negali. Žmogaus ateitis dažnai lyginama su keliu. Vieni tėvai linki savo vaikams lygaus kelio, antri tėvai nemano, kad reikia užtikrinti savo vaikams tinkamo starto pradžią, treči – apskritai nesuka galvos dėl savo vaikų ateities. Sektų retorinis klausimas, kokį kelią pasirinkti.

Profesorius A. Piličiauskas pranešimą tėvams pradėjo retoriniu klausimu: „Ar žinote, kas yra Jūsų vaikai – „Aukuro“ vidurinės mokyklos mokiniai?“ Ir atsakė, kad vaikai yra nuostabūs mokiniai, puikūs suaugusiems. Jie – Lietuvos ateitis. Tačiau tuoj pat tėvams teko nusivilti, nes profesorius tvirtino, kad: „Jūsų vaikai yra žinių vergai“. Tėvams papasakojo, kas vyksta Lietuvos mokyklose: „Jie neturi normalios vaikystės, nes jie vergauja. Jų ugdymo turinys nepaprastai sudėtingas - įsisavina tik gabieji ir tai tik korepetitorių dėka. Mokinys, „neįveikiantis“ programos reikalavimų, depresuoja, kankinasi, sapnuoja košmarus, ieško vaistų, o suranda kvaišalų, narkotikų, pripažinimo ieško priekabiavimuose, smurte, nusiramimą randa savižudybėje...“

Profesorius pranešimą baigė su viltimi, kad situaciją galime ir privalome keisti tik mes patys ir pateikė penkis šiuolaikinio ugdytojo profesinius principus. Juos galima perskaityti atsivertus PAPA (publicistinės aktualijos Piličiausko akimis) žurnalą arba internetiniame PAPA puslapyje: www.piliciauskas.info/.